

Nr 692.

Av herr Hægglom m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 180, angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område m. m.

Med anledning av prop. nr 180 angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område önskar vi för riksdagens beaktande framhålla följande:

Standardiseringen av konsumtionsmjölken.

När bestämmelsen om konsumtionsmjölakens standardisering vid en fetthalt av 3 procent infördes i november 1941, motiverades detta utslutande med behovet att öka smörtillverkningen så att den räckte för den då ransonerade smörkonsumtionen. I och med att smörproduktionen nu blivit så stor att ett betydande exportöverskott uppstått, sedan den inhemska konsumtionen täckts, har skälet till konsumtionsmjölakens standardisering vid så låg fetthalt som 3 procent bortfallit. Under en följd av år har också i olika motioner yrkats, att standardiseringsbestämmelserna skulle ändras.

År 1953 föreslog även jordbruksnämnden med anledning av framställning från lantbruksstyrelsen, att bestämmelsen om viss högsta fetthalt i konsumtionsmjölken skulle upphävas. Departementschefen sträckte sig dock inte längre än att förorda sådant upphävande av fetthaltsbestämmelserna såvitt angår skummjolk och kärnmjolk. I motioner till 1953 års riksdag yrkades dock bifall till det av jordbruksnämnden tillstyrkta förslaget. Om dessa motioner uttalade jordbruksutskottet: "Utskottet, som för sin del anser vissa skäl tala för bifall till motionerna, är väl inte för närvarande berett att tillstyrka sådant bifall, men finner sig böra uttala ett önskemål om att frågan skall upptagas till behandling vid nästa års prisförhandlingar. Därvid torde även de prisfrågor, som sammanhänger med ett upphävande av standardiseringsbestämmelserna, böra bli föremål för överväganden."

Utskottets uttalande blev av riksdagen godkänt, men av proposition nr 180 till årets riksdag framgår inte, huruvida riksdagens önskan om standardiseringsfrågans upptagande vid prisförhandlingarna tillmötesgått. Jordbruksnämnden har emellertid, utan att hänvisa till sådana förhandlingar, åter fört frågan på tal och i sin prisregleringsskrivelse anfört, att nämnden anser alltjämt att tillräckliga skäl saknas för bibe-

hållande av ifrågavarande föreskrifter, vilka tillkommit i ett bristläge i fråga om fettvaror. För nämnden framstår det som direkt stötande att åtala ett mejeri för att det — utan att överträda några prisbestämmelser — håller högre fetthalt på mjölken än den lägsta tillåtna. Då numera stort överskott på mjölkfett föreligger, bör enligt nämndens mening föreskrifter om fetthaltsbestämning beträffande mjölken och kontrollen därav slopas.

De skäl departementschefen anför för ett fortsatt uppskjutande av fetthaltsbegränsningens borttagande verkar inte övertygande, då det ursprungliga skälet till dess införande bortfallit. Att normalpriset på konsumtionsmjölk skall upphävas, tjänar väl närmast till att underlätta för mejerierna att utan onödigt krångel övergå till att saluföra mjölk med olika fetthalt till kundernas fria val eller att höja den lägsta fetthaltsgränsen, om endast en kvalitet saluföres. Inför den beräknade ökningen av mjölkproduktionen och ökningen av exportöverskottet på smör anser vi att de från kristidens bristsituation stammande bestämmelserna om viss högsta fetthalt i konsumtionsmjölken bör upphävas vid nästa prisregleringsårs ingång.

Styrelsen i Föreningen Svensk spannmålshandel.

Den av jordbruksnämnden tillsatta spannmålskommittén, bestående av representanter för jordbruksorganisationerna, spannmålsbolaget, spannmålshandeln och kvarnindustrien, har i fråga om styrelsen för Svensk spannmålshandel, ek. för., föreslagit att däri bör beredas plats för ett visst statligt inflytande genom att ordföranden och en ledamot skall tillsättas av jordbruksnämnden, ordföranden efter Kungl. Maj:ts godkännande. Övriga sju ledamöter utses av de organisationer de var och en skall representera.

I detta förslag, som av respektive parter godkänts, gör departementschefen den betydande ändringen, att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att utse ledamöter och suppleanter i föreningens styrelse samt de statliga ledamöterna i föreningens arbetsutskott. Förslaget i fråga verkar vara i hast påhängt en med annat syfte gjord skrivning, ty endast ett par rader före talas om den av oljeväxtintressentföreningen utsedda styrelseledamoten, fast någon sådan inte kommer att finnas, om Kungl. Maj:t tillsätter alla styrelseledamöterna.

I 1947 års beslut ingick inget förslag om en spannmålsexportorganisation, utan bestämdes endast grunderna för de organisationer, som skulle få hand om exporten av olika animalieprodukter. När emellertid en organisation bygges upp för spannmålsexporten synes lämpligast att den konstrueras så nära lika som möjligt de organisationer, som tillkommit

enligt 1947 års beslut. I dessa har staten endast utsett ordförande. En något starkare representation för statsmakten, när det gäller spannmåls-handelsorganet, kan dock vara motiverad med att detta även får ta hand om beredskapslagringen. Mot av jordbruksnämnden eller Kungl. Maj:t utsedda två ledamöter i föreningens styrelse har vi ingenting att invända. Däremot anser vi inget skäl föreligga för att Kungl. Maj:t skall utse jämväl de styrelseledamöter och suppleanter, som skall representera de olika branschorganisationer, som skall ingå i föreningen. Det bör få ankomma på dessa organisationer själva att utse de personer, som de anser mest kompetenta att representera dem. Att Kungl. Maj:t skulle vara mera kompetent än organisationerna själva att avgöra deras representation, kan inte gärna vara möjligt. Enligt propositionens förslag lämnas inte ens förslagsrätt åt organisationerna till Kungl. Maj:ts val. Därest föreningens arbetsutskott, som antagligt är, kommer att utses bland styrelseledamöterna, kommer också arbetsutskottet de facto att bli utsett av Kungl. Maj:t, om Kungl. Maj:t utser styrelsen, och vad i propositionen anföres att Kungl. Maj:t endast skulle utse två ledamöter i arbetsutskottet leder i verkligheten till att samtliga ledamöter blir kungvalda.

Avsikten med att bilda Svensk spannmålshandel, ek. för., är dock att överlämna utrikeshandeln med spannmål m. m. till de inom branschen verksamma organisationerna. Detta bör även markeras genom att de till föreningen anslutna organisationerna får själva utse huvuddelen av den styrelse, som skall ta ansvaret för verksamheten. Vi yrkar därför avslag på propositionens förslag i denna del och bifall till vad jordbruksnämnden föreslagit.

Stockholm den 22 april 1954.

Einar Hægglom.

Erik Magnusson.

Rolf Eliasson.

Gustaf Nilsson
i Göingegården.

Eric Nilsson
i Svalöv.

Carl Östlund.

Sven Svensson
i Krokstorp.